

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza účetní závěrky vybraného podniku
The analysis of final accounts of a selected company

Student: Barbora Tomanová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lenka Halouzková, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

ve smyslu § 17, odst. f, zákona č. 111/98 Sb. a Studijního a zkušebního řádu pro studium v bakalářských studijních programech Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, čl. 23 až 26

Jméno studenta: **Barbora Tomanová**

Studijní obor: **Účetnictví a daně**

Název tématu:

Analýza účetní závěrky vybraného podniku

Anglický název tématu:

The analysis of final accounts of a selected company

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í (o s n o v a):

Úvod

1. Teoretické aspekty účetní závěrky a její finanční analýzy
2. Charakteristika podniku a výpočet ukazatelů finanční analýzy
3. Zhodnocení finanční pozice podniku

Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratek

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Rozsah průvodní zprávy: 30 – 40 stran

Rozsah příloh: podle potřeby

Seznam odborné literatury:

MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.

GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 180 s. ISBN 80-245-0684-X.

BAŘINOVÁ, D., VOZŇÁKOVÁ, I. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 100 s. ISBN 80-247-1115-X.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lenka Halouzková, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: 20. listopadu 2007

Datum odevzdání bakalářské práce: 25. dubna 2008

.....
student

.....
vedoucí BP

L. S.

.....
vedoucí katedry

.....
děkan

V Ostravě dne 20. 11. 2007

Mé poděkování patří vedoucí bakalářské práce Ing. Lence Halouzkové, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce.

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně přílohy č.5 vypracovala samostatně. Přílohy č. 1-4 mi byly dány k dispozici.“

V Ostravě 25. dubna 2008

.....

Barbora Tomanová

Obsah

Úvod	1
1 Teoretické aspekty účetní závěrky a její finanční analýzy	2
1.1 Účetní závěrka	2
1.1.1 Rozvaha	3
1.1.2 Výkaz zisků a ztráty	6
1.1.3 Přehled o peněžních tocích (cash flow)	8
1.2 Finanční analýza	9
2 Charakteristika podniku a výpočet ukazatelů finanční analýzy	12
2.1 Společnost POEX Velké Meziříčí, a.s.	12
2.2 Analýza absolutních ukazatelů	13
2.2.1 Vertikální analýza	13
2.2.2 Horizontální analýza	17
2.3 Analýza poměrových ukazatelů	19
2.3.1 Ukazatele rentability	19
2.3.2 Ukazatele likvidity	23
2.3.3 Ukazatele zadlužení	25
2.3.4 Ukazatele aktivity	28
3 Zhodnocení finanční pozice podniku	31
3.1 Zhodnocení analýzy absolutních ukazatelů	31
3.2 Zhodnocení analýzy poměrových ukazatelů	33
Závěr	39
Seznam použité literatury	41
Seznam zkratk	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

Úvod

Jedna z vrcholných a nejdůležitějších činností vedení účetnictví je účetní závěrka. Účetnictví musí být vedeno tak, aby účetní závěrka, která je sestavena na jeho základě, podala věrný a poctivý obraz o účetnictví daného podniku a jeho finanční situaci. Je tedy důležité, aby jednotlivé výkazy byly sestaveny správně. Na základě údajů z těchto výkazů můžeme zhodnotit finanční situaci podniku nebo srovnat jeho postavení ve vztahu ke konkurenci. Úkolem analýzy účetní závěrky, respektive finanční analýzy, je zhodnotit vývoj finanční situace podniku v minulosti, současnosti a doporučit vhodná řešení jeho finančního hospodaření do budoucna.

V dnešní době se neustále mění ekonomické prostředí a to má za následek i změny ve firmách, protože jsou tohoto prostředí součástí. Firma, která chce uspět, se neobejde při svém hospodaření bez rozboru své finanční situace. Různé rozborové metody jsou využívány při vyhodnocování úspěšnosti firemní strategie v souvislosti s ekonomickým prostředím. Zohledňují se např. změny tržní struktury nebo konkurenční pozice.

Finanční analýza nabízí řadu metod zhodnocení finančního zdraví firmy. Její výsledky jsou pro podnik důležité např. při získávání bankovních úvěrů a jiných finančních zdrojů. Neméně důležitá je pro akcionáře, věřitele, investory, obchodní partnery nebo pro podnikové manažery.

Cílem této práce je teoreticky charakterizovat a prakticky provést rozbor analýzy účetní závěrky společnosti POEX Velké Meziříčí, a.s. Zhodnocení finanční situace této společnosti bude provedeno na základě rozboru jednotlivých ukazatelů finanční analýzy. Základní údaje, které jsou potřeba pro zhodnocení finanční situace společnosti, budou získány z veřejně dostupných výkazů a informací z výročních zpráv.

1 Teoretické aspekty účetní závěrky a její finanční analýzy

1.1 Účetní závěrka

Mezi veřejné dokumenty, ze kterých lze čerpat důležité informace o jednotlivých společnostech, patří jejich účetní závěrky. Tyto informace využívají např. investoři, společníci, věřitelé, banky nebo státní instituce.

Účetní závěrky sestavují ty účetní jednotky ¹, kterým to stanoví zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví. Účetní závěrka je vrcholná část všech účetních činností za dané účetní období. Musí být provedena s náležitou pečlivostí, důsledností a v souladu s příslušnými zákony. Informace v účetní závěrce musí být úplné, srozumitelné, průkazné, musí spolu věcně a časově souviset.

Aby mohlo být účetní období ukončeno, je třeba, aby proběhly veškeré uzávěrkové operace. Mezi tyto operace patří např.:

- kontrola náležitostí účetních záznamů,
- provedení fyzické a dokladové inventury,
- zúčtování veškerých účetních případů běžného účetního období,
- výpočet výsledku hospodaření před zdaněním,
- výpočet a zúčtování splatné a odložené daně z příjmů,
- sestavení priznání k dani z příjmů právnických osob,
- uzavření aktivních a pasivních účtů a přeúčtování zůstatků na Konečný účet rozvahový,
- uzavření nákladových a výnosových účtů a přeúčtování zůstatků na Účet zisku a ztráty,
- přeúčtování výsledku hospodaření z Účtu zisku a ztráty na Konečný účet rozvahový,
- sestavení výkazů,
- sestavení přílohy k účetním výkazům.

¹ Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví, § 1, odst. 2

Účetní závěrku jako celek tvoří tři části – rozvaha (balance), výkaz zisku a ztráty a příloha. Příloha obsahuje doplnění informací, které jsou obsaženy v rozvaze a ve výkaze zisku a ztráty. Mezi nepovinné části účetní závěrky patří přehled o peněžních tocích (cash flow) nebo přehled o změnách vlastního kapitálu.

Účetní závěrka musí podle zákona č.563/1991 Sb., o účetnictví obsahovat:

- jméno a příjmení, obchodní firmu, sídlo, bydliště nebo místo podnikání,
- identifikační číslo (je-li přiděleno),
- právní formu účetní jednotky,
- předmět podnikání,
- rozvahový den (den, ke kterému se uzavírají účetní knihy)²,
- okamžik sestavení účetní závěrky.

Účetní závěrka může být sestavena ve zjednodušeném nebo plném rozsahu. V plném rozsahu sestavují účetní závěrku ti podnikatelé, kteří ji musí mít ověřenou auditorem³. Účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu mohou sestavovat ty účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Účetní závěrku předkládají podniky finančnímu úřadu jako přílohu k přiznání k dani z příjmů právnických osob, v termínu shodném pro podání daňového přiznání, tzn. nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období, tedy do 31. března následujícího roku. Pokud jde o poplatníka, který musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebo pokud jeho přiznání zpracovává daňový poradce, prodlužuje se doba pro podání daňového přiznání na šest měsíců po uplynutí zdaňovacího období, tedy do 30. června následujícího roku.

1.1.1 Rozvaha

Každý podnik potřebuje pro svoji činnost různé druhy majetku (budovy, stroje, dopravní prostředky, zásoby, materiál, peněžní prostředky). Jejich konkrétní složení závisí na činnosti

² Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví, § 19, odst.1

³ Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví, § 20, odst.1

každého podniku. Na majetek se z účetního hlediska můžeme dívat podle jeho konkrétní formy, složení – AKTIVA, nebo podle zdrojů, ze kterých byl majetek financován – PASIVA.

Tab. 1.1 - Základní struktura rozvahy

ROZVAHA	
AKTIVA	PASIVA
Pohledávky za upsaný VK	Vlastní kapitál
Dlouhodobý majetek	- základní kapitál
- nehmotný	- fondy ze zisku
- hmotný	- kapitálové fondy
- finanční	- VH z minulých let
	- VH běžného období
Oběžný majetek	Cizí zdroje
- zásoby	- úvěry
- krátkodobé pohledávky	- dlouhodobé závazky
- dlouhodobé pohledávky	- krátkodobé závazky
- krátkodobý finanční majetek	- bankovní úvěry a výpomoci
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva
- časové rozlišení	- časové rozlišení
- dohadné účty aktivní	- dohadné účty pasivní
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Rozvaha, jinak též balance, je tedy přehled aktiv a pasiv podniku k určitému datu a sestavuje se na základě informací z účetnictví.

Aktiva dělíme na stálá a oběžná. Stálá aktiva představují majetek, který podniku slouží dlouhodobě, jehož spotřeba neprobíhá najednou, ale postupně formou odpisů, kterými se hodnota stálých aktiv přenáší úměrně jejich opotřebení do nákladů podniku. Dlouhodobý hmotný majetek může být i neodpisovaný, např. pozemky či umělecká díla, která se v čase naopak zhodnocují.

Mezi dlouhodobý hmotný majetek patří např. stavby, samostatné movité věci či soubory movitých věcí, základní stádo, tažná zvířata nebo již zmiňované pozemky či umělecká díla. Do dlouhodobého majetku nehmotného patří např. ocenitelná práva, software nebo výsledky výzkumné činnosti apod. Finanční majetek tvoří především cenné papíry a podíly, půjčky, jejichž splatnost je delší než jeden rok.

Oběžná aktiva představují majetek, který se při hospodářské činnosti podniku spotřebuje najednou, případně u něhož proces přeměny nepřesahuje jeden rok. „Oběžná aktiva se většinou nacházejí souběžně v různých formách, a že charakter hospodářského cyklu, zejména rychlost přeměny forem aktiv, závisí na povaze činnosti podniku. Průběh a podoba budou odlišné v obchodní společnosti, která nakupuje zboží a v nezměněném stavu je prodává, oproti podniku zabývajícímu se výrobou.“⁴

Pokud do firmy vloží kapitál sám podnikatel či skupina vlastníků, jde o vlastní kapitál. Pokud vklad vloží věřitelé, jedná se o cizí (úvěrový) kapitál. „Podnik má mít právě tolik kapitálu, kolik potřebuje. Má-li např. přebytek dlouhodobého kapitálu nad krátkodobým, je jeho využití neehospodárné a říkáme, že podnik je překapitalizován. Dochází k tomu tehdy, jsou-li dlouhodobým (vlastním i cizím) kapitálem kryta i oběžná aktiva. Má-li kapitálu méně, způsobuje to poruchy v chodu podniku a říkáme, že podnik je podkapitalizován. K tomu dochází v období expanze, kdy podnik prudce rozšiřuje výrobu a prodej, což je spojeno s růstem aktiv (zásob, pohledávek a dlouhodobého majetku), která nejsou kryta odpovídajícími finančními zdroji. Podnik se zadlužuje u svých dodavatelů a tímto krátkodobým cizím kapitálem jsou kryta i dlouhodobá aktiva. Podnik se tak dostává do platební neschopnosti, což bývá počátkem konce.“⁵

Mezi vlastní kapitál patří především základní kapitál (představuje pevnou složku, která se vytváří z upsaných vkladů akcionářů nebo společníků), fondy ze zisku (vytvořené po rozdělení zisku), kapitálové fondy (jsou tvořeny z vnějších zdrojů), nerozdělený zisk z předešlých let a hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení. Mezi cizí zdroje patří rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky a bankovní úvěry.

Rozvaha nám podává obraz ve třech základních oblastech a to:

- o majetkové situaci podniku,
- o zdrojích financování,
- o finanční situaci podniku.

⁴ SEDLÁČEK, J. *Účetnictví pro manažery*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 228 s. ISBN 80-247-1195-8. 21 s.

⁵ SEDLÁČEK, J. *Účetnictví pro manažery*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 228 s. ISBN 80-247-1195-8. 23 s.

Rozvaha má statický charakter, jelikož se sestavuje k určitému okamžiku. V okamžiku, kdy analyzujeme, je stav majetku a závazků už úplně jiný.

1.1.2 Výkaz zisku a ztráty

K zaznamenávání účetních případů, které se uskuteční během daného účetního období, se používají nejen účty aktivní a pasivní, ale i účty výsledkové – tzn. účty nákladů a výnosů. Výkaz zisku a ztráty umožňuje sledovat tvorbu výsledku hospodaření, dává nám přehled o nákladech a výnosech za jednotlivé činnosti. Slouží také pro hodnocení schopnosti podniku zhodnocovat vložený kapitál.

Výkaz zisku a ztráty může být zobrazen horizontální (tabulkovou) nebo vertikální formou. Obsahem horizontální formy jsou jednotlivé druhy nákladů a výnosů, které se vykazují odděleně. Výnosy, náklady a jejich rozdíly z dílčích činností, které jsou představovány výsledky hospodaření, tvoří vertikální formu.

Tab. 1.2 - Základní struktura výkazu zisku a ztráty

Tržby z prodeje zboží
- Náklady vynaložené na prodané zboží
= Obchodní marže
+ Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb
+ Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby
+ Aktivace
- Výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
= Přidaná hodnota
- Osobní náklady, daně a poplatky, odpisy, jiné provozní náklady
+ Jiné provozní výnosy
= Provozní VH
Finanční výnosy
- Finanční náklady
+ Finanční VH
- Daň z příjmů za běžnou činnost
VH za běžnou činnost
Mimořádné výnosy
- Mimořádné náklady
- Daň z příjmů z mimořádné činnosti
= Mimořádný VH
VH za účetní období
Výsledek hospodaření před zdaněním

Náklady jsou vymezeny jako účelné a účelové vynaložení prostředků a práce při zhotovení výrobků nebo provedení výkonů. Jsou to vstupy hospodářských prostředků do produkčního procesu. Výnosy představují realizované výkony účetní jednotky vyjádřené v penězích. Jde např. o prodej výkonů podniku, prodej zásob, materiálu, prodej CP či přijaté úroky z úvěrů. Pokud jsou výnosy vyšší než náklady, podnik dosahuje zisku. Převyšují-li náklady výnosy, vykáže podnik ztrátu.

Výkaz zisku a ztráty tvoří z několika stupňů výsledků hospodaření. Rozdíl spočívá v nákladech a výnosech, které jednotlivé výsledky hospodaření obsahují. Z hlediska členění výsledků hospodaření je nejdůležitější provozní výsledek hospodaření, který nám ukazuje schopnost podniku vytvářet zisk.

Členění výsledků hospodaření:

1. Provozní VH – jeho výnosy tvoří tržby, změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby, aktivace a náklady pak tvoří spotřeba aktiv,
2. Finanční VH – je rozdíl mezi výnosy a náklady, které danému podniku plynou z finančních operací. Mezi výnosy patří např. výnosy z DFM, výnosy z KFM, tržby z prodeje cenných papírů a podílů,
3. VH za běžnou činnost – je to součet provozního a finančního VH, od kterého je odečtena daň z příjmů za běžnou činnost,
4. VH mimořádný – rozdíl výnosů a nákladů, které podniku plynou z ojedinělých, neplánovaných transakcí, od tohoto rozdílu je následně odečtena daň z příjmu z mimořádné činnosti,
5. VH před zdaněním – získáme jako součet provozního a finančního výsledku hospodaření, ke kterému přičteme mimořádné výnosy a odečteme mimořádné náklady, jelikož jde o VH před zdaněním, nejsou do výpočtů zahrnuty daně z příjmů,
6. VH za běžné účetní období – jde o součet výsledků hospodaření za běžnou a mimořádnou činnost po zdanění.

1.1.3 Přehled o peněžních tocích (cash flow)

Nepovinnou součástí přílohy účetní závěrky daného podniku je výkaz cash flow za určité období, jinak též nazývaný přehled o skutečném pohybu peněžních prostředků. Cash flow čerpá informace z účetnictví daného podniku. Podniku ukazuje např. vázanost jeho kapitálu v aktivech, formy financování podniku a především jaké velikosti dosahuje volná zásoba peněz. Dává nám také přehled o tom, kde podnik jednotlivé peněžní prostředky získal a jak je následně využil. Cash flow může podnik využít při finanční analýze podniku, při plánování investic, finančního hospodaření nebo při hodnocení platební schopnosti (likvidity) podniku.

Cash flow doplňuje informace, které jsou obsaženy v rozvaze a ve výkaze zisku a ztráty. Může se stát, že i když podnik vykazuje na konci účetního období zisk, nemusí mít dostatek peněžních prostředků. Totéž platí i obráceně. Vykazovaná ztráta nemusí znamenat nedostatek peněžních prostředků. Výkaz zisku a ztráty je rozdíl mezi výnosy a náklady podniku za určité období, cash flow je rozdíl mezi jeho příjmy a výdaji. Příjmy jsou peněžní částky, které podnik za určité období skutečně obdržel a naopak výdaje jsou částky, které podnik vynaložil.

Výkaz můžeme rozdělit na tři části – provozní, investiční a finanční činnost. Provozní činnost zahrnuje změny zásob, pohledávek u odběratelů nebo změny dluhů u dodavatelů. Investiční činnost se zabývá výdaji spojenými s pořízením pozemků, budov a staveb, s pořízením podílových CP, či s pořízením a vyřazením investičního materiálu. Ve finanční činnosti hodnotíme vnější financování, zvláště pohyb dlouhodobého kapitálu. Jde o splácení a přijímání dalších úvěrů, peněžní toky, které souvisí s vlastním kapitálem (výplata dividend, zvyšování vlastního kapitálu atd.).

Cash flow můžeme sestavit přímou nebo nepřímou metodou. Přímou metodou se upravuje CF z investiční a finanční činnosti, CF z provozní činnosti lze sestavit přímou i nepřímou metodou. Přímá metoda funguje na základě zjištění všech příjmů a výdajů v podniku za dané účetní období a jejich rozdílem se zjistí změna cash flow. Cash flow nepřímou metodou vypočítáme pomocí transformace zisku do pohybu peněžních prostředků, poté následuje úprava o další pohyby peněžních prostředků v souvislosti se změnami majetku a kapitálu.

1.2 Finanční analýza

Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, které najdeme především v účetních výkazech. Je důležitou částí finančního řízení podniku, zjišťuje zpětnou vazbu mezi předpokládaným efektem řídicích rozhodnutí a skutečností. Jedním z mnoha cílů finančního řízení je poskytovat dostatek kvalitních informací pro různá strategická, taktická či operativní rozhodnutí. Finanční analýza je jeden z nástrojů, který nám umožňuje daných cílů dosáhnout.

Údaje pro finanční analýzu lze čerpat z různých informačních zdrojů. „Převážnou většinu údajů pro potřeby finanční analýzy poskytuje finanční účetnictví. Účetnictví prostřednictvím základních finančních výkazů tvoří základní datovou bázi – poskytuje tedy data a informace pro finanční rozhodování.“⁶ Pohyb podnikových financí a majetku ve všech formách je zachycen ve finančních účetních výkazech, které jsou rozhodující součástí účetní závěrky. Tyto výkazy, jak už bylo zmíněno, tvoří – rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha.

Informace, které se týkají finančního stavu podniku, zajímají mnoho různých subjektů. O výsledky finanční analýzy mají zájem:

- manažeři, kteří využívají informace především pro dlouhodobé ale i operativní finanční řízení podniku,
- investoři - ti současně se chtějí především ujistit, že své peníze vložili správně a ti potenciální, zda je vhodné do daného podniku investovat či nikoli,
- banky a jiní věřitelé, z důvodu možného poskytnutí úvěru - ověřují si, zda je podnik schopen platit úroky i splátky,
- obchodní partneři,
- konkurenti,
- zaměstnanci, kteří mají zájem z hlediska jistoty zaměstnání a nároků na mzdy.

⁶ GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 180 s. ISBN 80-245-0684-X. 7 s.

Mezi metody finanční analýzy patří:

- horizontální a vertikální analýza účetních výkazů,
- analýza poměrových ukazatelů a čistého pracovního kapitálu,
- analýza soustav ukazatelů,
- souhrnné metody hodnocení výkonnosti podniku.

Mezi jednotlivé části finanční analýzy patří analýza absolutních ukazatelů. Absolutní ukazatele vychází přímo z účetních výkazů. Analyzovaná data porovnáváme za daný rok s rokem minulým. U daných údajů sledujeme jak absolutní, tak i změny relativní (procentní). Analýza absolutních ukazatelů zahrnuje horizontální analýzu (analýza trendů) a vertikální analýzu (procentní rozbor komponent).

Vedle analýzy absolutních ukazatelů máme také analýzu poměrových ukazatelů. „Poměrové ukazatele charakterizují vzájemný vztah dvou položek z účetních výkazů pomocí jejich podílu. Aby měl takto vypočtený poměrový ukazatel určitou vypovídací schopnost, musí existovat mezi položkami uvedenými do poměru vzájemná závislost. Při výběru ukazatelů je třeba mít vždy na mysli cíl, kterého chceme analýzou poměrových ukazatelů dosáhnout.“⁷

Členění poměrových ukazatelů z hlediska jejich zaměření:

- ukazatele rentability,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele tržní hodnoty.

Jednotlivé rozdílové a poměrové ukazatele mají pouze omezující vypovídací schopnost, většinou analyzují pouze jednotlivé oblasti odděleně a nemůžeme hodnotit podnik jako celek. Proto byly vytvořeny soustavy ukazatelů, které slouží k posouzení celkové finanční situace a lépe vystihují silné a slabé stránky hospodaření podniku.

⁷ MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9. 32 s.

Hlavní technikou analýzy soustav ukazatelů je pyramidový rozklad vrcholového ukazatele. Do analýzy soustav ukazatelů patří také účelově vybrané skupiny ukazatelů, jejichž cílem je kvalitně zhodnotit finanční situaci firmy. Podle účelu jejich použití se člení na bonitní a bankrotní modely.

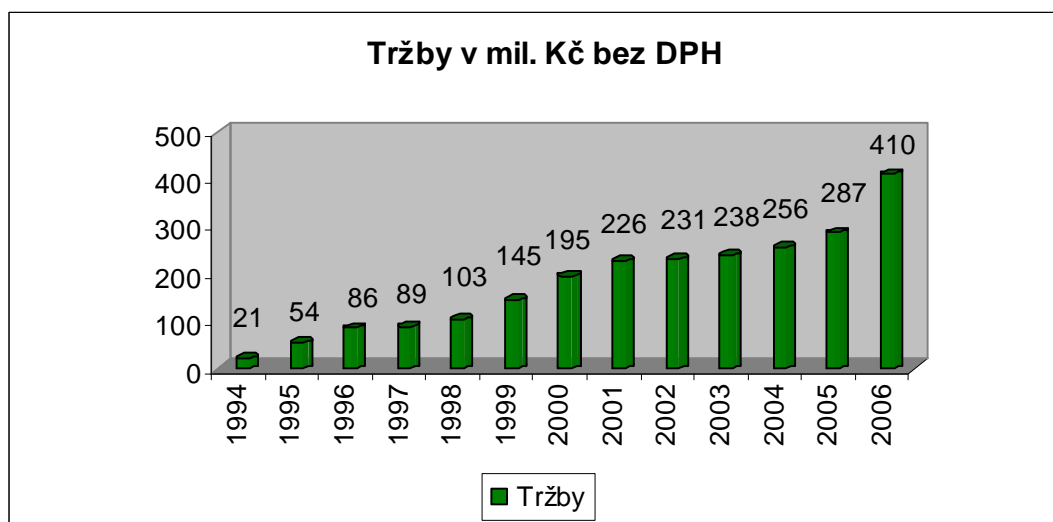
2 Charakteristika podniku a výpočet ukazatelů finanční analýzy

2.1 Společnost POEX Velké Meziříčí, a.s.

POEX Velké Meziříčí, a.s. vznikl v roce 1998 přeměnou ze společnosti POEX Velké Meziříčí, s.r.o., která zanikla bez likvidace. Společnost POEX Velké Meziříčí s.r.o., vznikla v roce 1993 s obchodním názvem BIOMEZ, s.r.o., začala podnikat od roku 11.2.1994 a jejím předmětem činnosti bylo balení potravin. Činnost firmy se rozšiřovala a v roce 1997 společníci rozhodli o navýšení základního kapitálu a o přeměně společnosti na akciovou společnost.

Od roku 1998 společnost rozšířila svou výrobu o dražování potravin, především ořechů a sušeného ovoce. V roce 2000 rozhodli akcionáři společnosti o dalším navýšení základního kapitálu na celkovou částku 10 000 000 Kč. V hospodářském roce 2002 společnost získala certifikaci ISO 9000 a 14000, v roce 2005 a 2006 byla certifikace při auditu obhájena. V roce 2004 bylo zatím poslední navýšení základního kapitálu na celkovou částku 20 000 000 Kč. V roce 2006 byly dosaženy zatím nejvyšší tržby společnosti a to 377 mil. Kč. Akciová společnost zaměstnávala v roce 2006 celkem 159 zaměstnanců.

Graf 2.1 – Tržby společnosti POEX Velké Meziříčí, a.s.

Obchodní aktivity jsou zaměřeny především na velké obchodní řetězce, na maloobchodní prodej a v neposlední řadě na výrobní spolupráci s významnými výrobci potravin v České republice.

2.2 Analýza absolutních ukazatelů

Z rozvahy a výkazu zisků a ztrát získáme mnoho důležitých informací. Zejména o zdrojích financování, o majetkové či finanční situaci podniku. Analýza se provádí pomocí metody stavových ukazatelů, která zahrnuje vertikální a horizontální analýzu zmiňovaných výkazů.

Detailní komentáře k výsledkům analýzy absolutních ukazatelů viz kapitola 3.1 Zhodnocení analýzy absolutních ukazatelů na str. 31.

2.2.1 Vertikální analýza

Vertikální analýza umožňuje srovnat účetní výkazy daného roku s výkazy z minulých let a zejména pak porovnat několik firem různých velikostí. Rozbor výkazů je zpracován v jednotlivých letech od shora dolů (ve sloupcích) a je vyčíslen v %. Vertikální analýza se používá především k analýze rozvahy. U výkazu zisku a ztráty má tato analýza význam jen pro zpřesňování analýzy prováděné na interní úrovni.

Vertikální analýza rozvahy

„Cílem vertikálního rozboru je zjistit, jak se jednotlivé části podílely např. na bilanční sumě a z hlediska časového zjištění pohybu v nastavení majetkového a finančního portfolia.“⁸ Při výpočtu se postupuje tak, že jednotlivé položky daného účetního období rozvahy vztahujeme k celkové bilanční sumě. Zajímá nás rozbor majetkové (aktiv) a kapitálové (pasiv) struktury podniku.

⁸ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 120 s. ISBN 978-80-247-1386-1. 85 s.

Kapitálová struktura vypovídá o tom, z jakých zdrojů majetek vzniká. Jejím základním cílem je vyhodnotit zdroje financování. Toto rozhodnutí je ovlivněno několika faktory – velikostí daného podniku, využitím různé techniky a technologií, organizací prodeje či rychlostí obratu kapitálu. U cizího kapitálu se také sleduje časová návratnost těchto zdrojů.

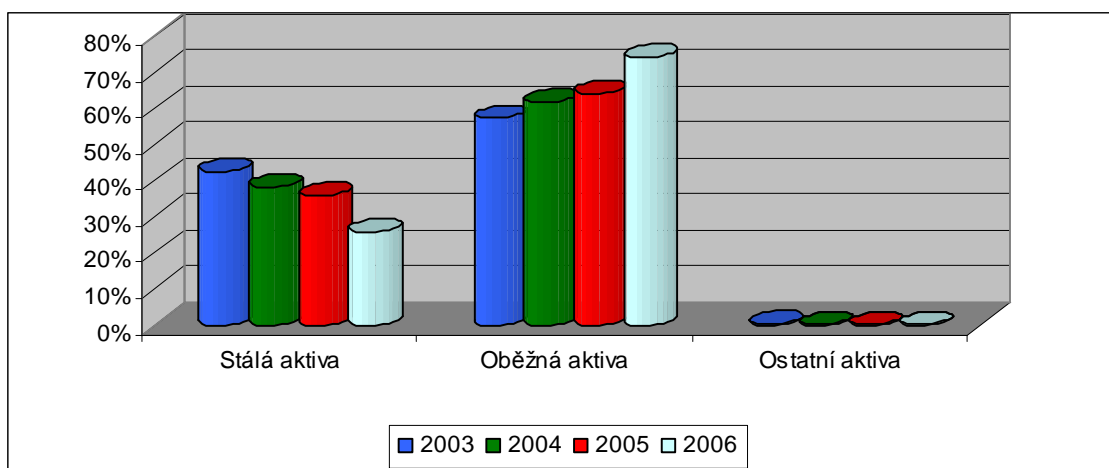
Majetková struktura firmy hodnotí složení stálých a oběžných aktiv firmy. Je závislá na předmětu činnosti, ale také na finanční politice firmy. V obchodních společnostech převládají zásoby zboží, u výrobních firem zásoby výrobků a materiálů. Procentní podíly jednotlivých položek aktiv na celkových aktivech vypovídají o tom, do jakých aktiv investoval podnik svůj kapitál.

Jelikož vertikální analýza srovnává hodnoty jednotlivých účetních období, je možno provést hodnocení čtyř po sobě jdoucích účetních období společnosti POEX Velké Meziříčí, tedy období 2003 – 2006. Nejprve provedeme rozbor třech základních částí aktiv a pasiv. Poté provedeme dílčí rozbor jednotlivých položek, v tomto případě oběžných aktiv.

Tab.2.1 –Aktiva (v %)

	2003	2004	2005	2006
Stálá aktiva	42,52%	38,24%	35,82%	25,85%
Oběžná aktiva	57,18%	61,71%	64,11%	74,14%
Ostatní aktiva	0,30%	0,05%	0,07%	0,01%

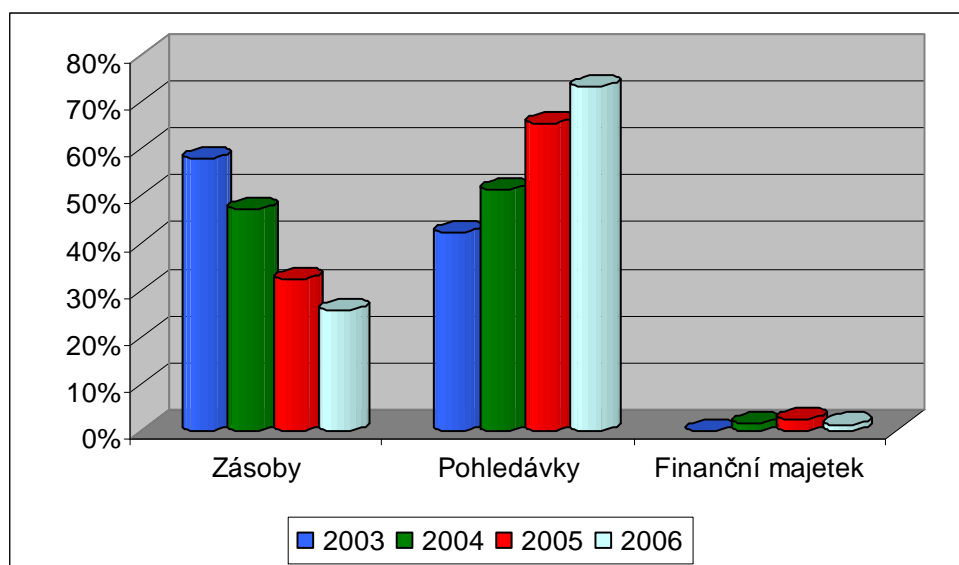
Graf 2.2 - Vývoj jednotlivých položek aktiv v letech 2003 – 2006

Tab. 2.2 – Oběžná aktiva

	2003	2004	2005	2006
Zásoby	57,60%	47%	32,30%	25,50%
Pohledávky	42,20%	51,30%	65%	73%
Finanční majetek	0,10%	1,60%	2,60%	1,40%

Graf 2.3 – Vývoj oběžných aktiv v letech 2003 - 2006

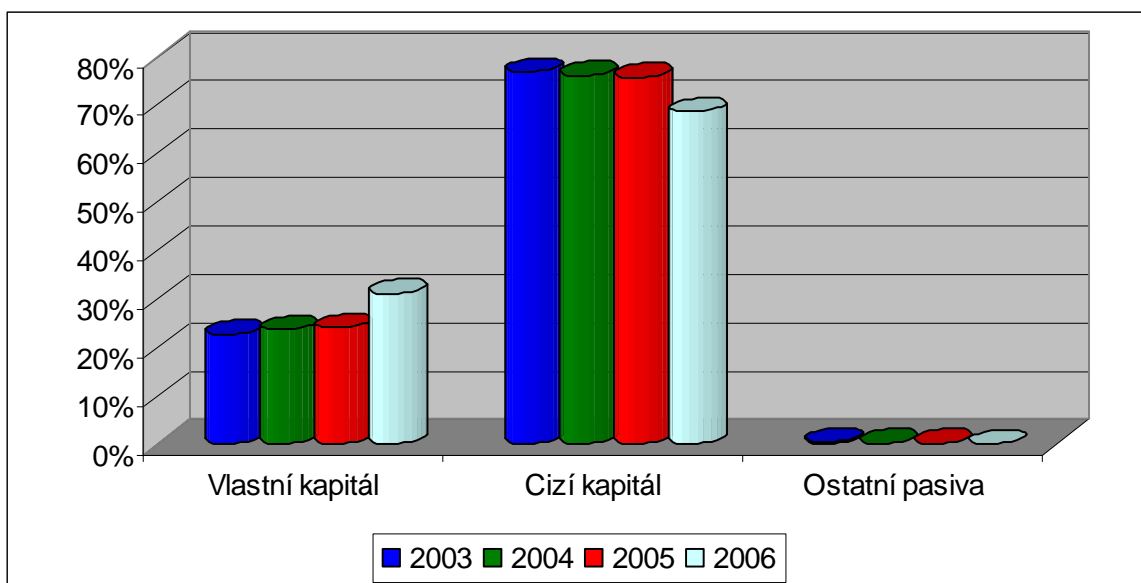

Společnost POEX Velké Meziříčí se stávajícím stálými aktivy dosahuje vyšších tržeb i přesto, že jejich podíl na celkových aktivech v jednotlivých letech klesá. Příčinnou je lepší využívání dlouhodobého majetku ve výrobě. Toho lze dosáhnout např. zvýšením počtu pracovních směn. Výše oběžných aktiv se ve sledovaném období zvyšuje, ale podíl zásob klesá. Pokud se s nárůstem tržeb a výnosů zkracuje doba obratu zásob, je to pozitivní. Společnost neváže v rostoucích zásobách další finanční prostředky a může je efektivněji využít.

Tab. 2.3 – Pasiva (v %)

	2003	2004	2005	2006
Vlastní kapitál	22,70%	23,60%	24,00%	31,20%
Cizí kapitál	76,90%	76,20%	75,80%	68,70%
Ostatní pasiva	0,40%	0,20%	0,20%	0,10%

Graf 2.4 – Vývoj pasiv v jednotlivých letech (v %)

Tab. 2.3 s grafem 2.3 vypovídají o nepříznivé situaci na straně pasiv. Hodnota cizích zdrojů je vyšší než hodnota vlastního kapitálu po celé sledované období. Společnost tedy své činnosti ve větší míře financuje z cizích zdrojů. Využívá provozní úvěry na splacení závazků, dlouhodobý majetek je z velké části financován formou leasingu, který je spojen s vyššími náklady. V roce 2006 došlo k nepatrnému zvýšení vlastního kapitálu, což je žádoucí. Nízký stav vlastního kapitálu společnost provází od svého vzniku a nedaří se tento stav zlepšit.

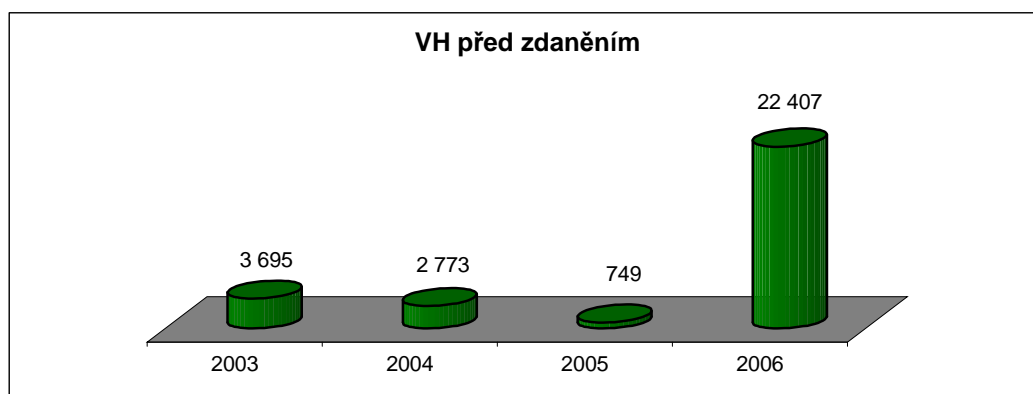
Vertikální analýzy výkazu zisků a ztrát

Informace z výkazu zisku a ztráty jsou významným podkladem pro hodnocení firemní ziskovosti. Jak už bylo výše uvedeno rozbor výkazu zisků a ztrát slouží pouze pro zpřesnění interní analýzy. Tento způsob se dá využít k rozboru nejdůležitější položky, kterou je výsledek hospodaření před zdaněním.

Tab. 2.4 – VH před zdaněním v letech 2003 – 2006 (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006
VH před zdaněním	3 695	2 773	749	22 407

Graf 2.5 – Vývoj VH před zdaněním 2003 – 2006 (v tis. Kč)

Tab. 2.4 společně s grafem 2.4 nám ukazují prudké změny v letech 2005 a 2006. V roce 2005 výsledek hospodaření před zdaněním klesl o 2 024 tis. Kč a v roce 2006 prudce vzrostl o 21 658 tis. Kč. Příčinou tohoto rapidního růstu byl konkurenční boj, který společnost POEX Velké Meziříčí vyhrála. Důležitá bude hodnota výsledku hospodaření za rok 2007, zda výrazně klesne, zůstane téměř stejná nebo naopak ještě vzroste.

2.2.2 Horizontální analýza

Při horizontální analýze zjišťujeme, jak se určitá položka v účetním výkazu změnila oproti předchozímu roku. Porovnání výkazů mezi jednotlivými roky se provádí v řádcích – proto se tato metoda nazývá horizontální analýza. Zajímá nás absolutní a procentuální výše dané změny.

absolutní změna =

$$\text{hodnota v běžném období} - \text{předchozí období} \quad (2.1)$$

procentuální změna =

$$[(\text{běžné období} - \text{předchozí období}) / \text{předchozí období}] * 100 \% \quad (2.2)$$

Z důvodu poměrování dvou účetních období, běžného a předchozího, je proveden rozbor za účetní období 2004/2005 a 2005/2006.

Horizontální analýza rozvahy

Tab. 2.5 – Horizontální analýza rozvahy

				Horizontální analýza			
				rok 04/05		rok 05/06	
				absolutně	v %	absolutně	v %
AKTIVA CELKEM	183 139	193 354	274 009	10 215	5,58%	80 655	41,71%
<i>Pohledávky za upsaný kapitál</i>	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
<i>Dlouhodobý majetek</i>	70 022	69 270	70 844	-752	-1,07%	1 574	2,27%
Dlouhodobý majetek nehmotný	129	64	0	-65	-50,39%	-64	-100,00%
Dlouhodobý majetek hmotný	67 893	67 196	67 334	-697	-1,03%	138	0,21%
Dlouhodobý majetek finanční	2 000	2 010	3 510	10	0,50%	1 500	74,63%
<i>Oběžná aktiva</i>	113 030	123 956	203 130	10 926	9,67%	79 174	63,87%
Zásoby	53 178	40 181	51 858	-12 997	-24,44%	11 677	29,06%
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
Krátkodobé pohledávky	57 996	80 576	148 252	22 580	38,93%	67 676	83,99%
Krátkodobý finanční majetek	1 855	3 199	3 020	1 344	72,45%	-179	-5,60%
<i>Časové rozlišení</i>	88	128	35	40	45,45%	-93	-72,66%
PASIVA CELKEM	183 139	193 354	274 009	10 215	5,58%	80 655	41,71%
<i>Vlastní kapitál</i>	43 846	45 605	62 245	1 759	4,01%	16 640	36,49%
Základní kapitál	18 665	20 000	20 000	1 335	7,15%	0	0,00%
Kapitálové fondy	1 216	1 216	1 216	0	0,00%	0	0,00%
Rezervní fond, nedělitelný fond	3 608	6 030	6 455	2 422	67,13%	425	7,05%
VH minulých let	17 435	17 934	17 934	499	2,86%	0	0,00%
VH běžného účetního období (+/-)	2 922	425	16 640	-2 497	-85,46%	16 215	3815,29%
<i>Cizí zdroje</i>	139 014	147 322	210 660	8 308	5,98%	63 338	42,99%
Rezervy	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
Dlouhodobé závazky	51 747	14 861	14 820	-36 886	-71,28%	-41	-0,28%
Krátkodobé závazky	12 822	80 661	80 661	67 839	529,08%	0	0,00%
Bankovní úvěry a výpomoci	74 445	85 235	115 179	10 790	14,49%	29 944	35,13%
<i>Časové rozlišení</i>	279	427	1 104	148	53,05%	677	158,55%

Horizontální rozbor ukazuje navýšení aktiv i pasiv o téměř 42%. Výrazné změny nastaly také v růstu krátkodobých pohledávek o necelých 84% a také v růstu krátkodobých závazků a to o zhruba 71%. Příčinou těchto navýšení je růst obratu firmy. Největší změny ovšem nastaly u výsledku hospodaření. Došlo zde k nárůstu o 3815 %, tedy o 16 215 tis. Kč.

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

V rámci analýzy výkazu zisku a ztráty nás nejvíce zajímá, jak jeho jednotlivé položky ovlivňují nebo ovlivňovaly výsledek hospodaření. Tabulka s výpočtem horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty se nachází v příloze č. 5 z důvodu její velikosti.

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty ukazuje na vývoj jednotlivých výsledků hospodaření, který lze zhodnotit jako kladný. I přes větší podíl cizích zdrojů a růstu obrátu firmy se snížila ztráta u výsledku hospodaření z finanční činnosti a to je pozitivní.

2.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používaným rozborovým postupem. Tato analýza vychází výhradně z údajů ze základních účetních výkazů. Využívá veřejně dostupné informace a má k nim přístup také externí finanční analytik.

Pro sestavení analýzy účetní závěrky se vychází z údajů převzatých z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty společnosti POEX Velké Meziříčí, a.s. Jelikož se v roce 2004 přecházelo z hospodářského roku na kalendářní a rok 2004 trval jen 9 měsíců, údaje byly zkreslené. Proto byly upraveny tak, aby odpovídaly celému kalendářnímu roku.

Podrobné komentáře analýzy poměrových ukazatelů viz kapitola 3.2 Zhodnocení analýzy poměrových ukazatelů na str. 34.

2.3.1 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability poměřují zisk s výši zdrojů, které byly vynaloženy na vytvoření tohoto zisku. Používá se jich pro posouzení intenzity využívání, reprodukce a zhodnocení podniku. Jednotlivé ukazatele rentability se od sebe liší podle toho, jaký zisk dosazujeme do čitatele, také i podle toho, jaký vložený kapitál dosadíme do jmenovatele zlomku v ukazateli.

Tyto ukazatele nejvíce zajímají akcionáře a potenciální investory. Měly by mít v čase obecně rostoucí tendenci.

Rentabilita celkového kapitálu (ROA – Return On Assets)

- ROA měří hrubou produkční sílu účetní jednotky, určuje míru výnosu na aktiva. Hodnota ukazatele udává, kolik korun vynesla každá koruna investovaného kapitálu. Poměří se zisk k celkovým aktivům investovaným do podnikání, bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly financovány. Tento ukazatel by měl dosahovat co nejvyšších hodnot.

$$ROA = \frac{EBIT}{A} \quad (2.3)$$

EBIT – zisk před úroky a zdaněním (Earnings Before Income and Taxes) – provozní VH

A – aktiva celkem

Tab. 2.6 - ROA

	2003	2004	2005	2006
EBIT (v tis. Kč)	9 603	8 120	6 982	27 572
Aktiva celkem (v tis. Kč)	135 446	183 139	193 354	274 009
ROA (v %)	7,09%	4,43%	3,61%	10,06%

Provedená analýzy ROE vypovídá o snižování jeho hodnoty v letech 2003 – 2006 a jeho prudký nárůst v roce 2006.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE – Return On Eguity)

- ROE zjišťuje vlastníkům míru ziskovosti kapitálu. Zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos. Tento ukazatel sledují především investoři. Pro ně je důležité, aby ROE byla větší než ROA a také větší než úroky, které by obdrželi z jiné formy investování.

$$ROE = \frac{\check{Z}}{VK} \quad (2.4)$$

ČZ – čistý zisk

VK – vlastní kapitál

Tab. 2.7 – Čistý zisk (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006
Provozní VH	9 603	7 882	6 982	27 572
Finanční VH	-5 911	-5 106	-6 222	-5 525
VH za BČ	2 804	1 698	436	16 640
Daň z příjmu - BČ	888	1 078	324	5 407
VH z MČ	3	-3	-11	0
VH před zdaněním	3 695	2 773	749	22 047
ČISTÝ ZISK	2 807	1 695	425	16 640

Tab. 2.8 – Vlastní kapitál (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006
Základní kapitál	20 000	18 665	20 000	20 000
Kapitálové fondy	1 216	1 216	1 216	1 216
Rez.fond, nedělitelný fond, ostatní fondy ze zisku	3 302	3 608	6 030	6 455
VH minulých let	14 935	17 435	17 934	17 934
VH běžného účetního období	2 807	1 695	425	16 640
VK celkem	42 259	42 619	45 605	62 246

Tab. 2.9 – ROE (v%)

	2003	2004	2005	2006
Čistý zisk (v tis.Kč)	2 807	1 695	425	16 640
Vlastní kapitál (v tis.Kč)	42 259	42 619	45 605	62 246
ROE (v %)	6,64%	3,98%	0,93%	26,73%

Provedená analýza ROE vypovídá o poklesu v letech 2003 – 2005. V roce 2006 hodnota ROE prudce vzrostla a dosáhla i vyšší hodnoty než ROA v daném roce, což je pozitivní jev.

Rentabilita tržeb (ROS – Return on Sales)

- Tento ukazatel poměruje čistý zisk společnosti s celkovými tržbami. Výsledek nám říká, kolik korun zisku přinese jedna koruna tržeb. Tomuto ukazateli se někdy také říká ziskové rozpětí a slouží k vyjádření ziskové marže. Výsledné hodnoty by měly být větší jak 1.

$$ROS = \frac{\check{Z}}{T} \quad (2.5)$$

T - tržby

Hodnoty čistého zisku v jednotlivých letech viz Tab. 2.7 odkaz na str. 21.

Tab. 2.10 – Celkové tržby (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006
Tržby za prodej zboží	5 010	3 536	2 487	473
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	218 362	230 752	248 902	375 419
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	115	423	89	231
Tržby z prodeje materiálu	14 195	24 309	34 118	34 390
Tržby z prodeje CP a podílů	0	0	1 335	0
Tržby celkem	237 682	255 840	286 931	410 513

Tab. 2.11 – Výpočet ROS

	2003	2004	2005	2006
Čistý zisk (v tis. Kč)	2 807	1 695	425	16 640
Tržby (v tis. Kč)	237 682	255 840	286 931	410 513
ROS (v %)	1,18%	0,66%	0,15%	4,05%

Analýza ROS nám ukazuje kolísání hodnot kolem 1% a také výraznější zvýšení v roce 2006. (Některé segmenty výroby potravin, vzhledem k obrovské konkurenci, vykazují nízkou rentabilitu).

Rentabilita nákladů

- Jde o doplňkový ukazatel k ukazateli rentability tržeb. Jde o poměr celkových nákladů k tržbám podniku. Tento ukazatel lze vypočítat, když od čísla 1 odečteme výsledek ukazatele ROS. Vyjadřuje výši nákladů, která připadá na jednu korunu tržeb společnosti. Čím je hodnota tohoto ukazatele nižší, tím lepších výsledků hospodaření podnik dosahuje, neboť 1 Kč vytvořil s menšími náklady.

$$RN = 1 - \frac{zisk}{tržby} = 1 - ROS \quad (2.6)$$

Tab. 2.12 – Výpočet RN

	2003	2004	2005	2006
ROS	0,0118	0,0066	0,0015	0,0405
RN	0,9882	0,9934	0,9985	0,9595

Výsledné hodnoty rentability nákladů jsou téměř shodné, jen v roce 2006 se hodnota velmi nepatrně snížila.

2.3.2 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity vyjadřují schopnost firmy splácet své závazky – dluhy. Jedním z hlavních cílů každé společnosti by mělo být zaplatit své závazky v termínech splatnosti – tzn. být solventní. Aby společnost mohla být solventní, potřebuje mít určitou část aktiv vysoce likvidních, tzn. tato aktiva jsou vysoce převoditelná na peníze.

Mezi aktiva, která jsou téměř okamžitě převoditelná na peníze, patří krátkodobé cenné papíry. Ostatní aktiva, např. stroje, jsou převoditelná obtížně. Podle toho jaký druh aktiv se používá při výpočtu ukazatele likvidity, rozlišujeme likviditu běžnou, pohotovou a okamžitou. Likvidita má protikladný vztah k rentabilitě účetní jednotky. Podnik s velkým podílem vysoce likvidního majetku dosahují obvykle nižší rentability.

Běžná likvidita

- Bývá též nazývána likvidita 3.stupně a udává, kolikrát jsou krátkodobé závazky kryty oběžnými aktivy. U zdravé firmy by se tato likvidita měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. Tato hodnota se může ovšem pro jednotlivé obory měnit. Hlavní význam tohoto ukazatele spočívá v tom, že pro úspěšnou činnost podniku má zásadní význam hrazení krátkodobých závazků z těch položek aktiv, které jsou pro tento účel určeny, a nikoli, že by např. byl nucen prodávat dlouhodobý majetek. Ukazatel poměruje oběžná aktiva s krátkodobými závazky, které zahrnují i krátkodobé bankovní úvěry.

$$BL = \frac{OA}{KZ} \quad (2.7)$$

BL – běžná likvidita

OA – krátkodobá oběžná aktiva

KZ – krátkodobé závazky

Tab.2.13 – Oběžná aktiva (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006
Zásoby	44 571	53 178	40 181	51 858
Krátkodobé pohledávky	32 734	57 996	80 576	148 252
KFM	101	1 855	3 199	3 020
Oběžná aktiva	77 406	113 030	123 956	203 130

Tab.2.14 – Krátkodobé závazky (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006
Krátkodobé závazky	34 822	51 747	47 226	80 661
Krátkodobé bank. úvěry	28 504	52 932	66 890	100 867
Krátkodobé závazky	63 326	104 679	114 116	181 528

Tab. 2.15 – Výpočet běžné likvidity

	2003	2004	2005	2006
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	77 406	113 030	123 956	203 130
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	63 326	104 679	114 116	181 528
BL	1,22	1,08	1,09	1,12

Pohotová likvidita

- V literatuře je označována také jako likvidita 2. stupně. Ukazatel poměruje, stejně jako ukazatel běžné likvidity, oběžná aktiva s krátkodobými závazky. Oběžná aktiva jsou ovšem upravena o zásoby. Některá aktiva nejsou stejně likvidní, proto nejsou zahrnuty zásoby do oběžných aktiv, které tvoří méně likvidní část. Doporučená hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v rozmezí 1 – 1,5.

$$PL = \frac{OA - zásoby}{KZ} \quad (2.8)$$

PL – pohotová likvidita

Tab. 2.16 – Výpočet PL

	2003	2004	2005	2006
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	77 406	113 030	123 956	203 130
Zásoby (v tis Kč)	44 571	53 178	40 181	51 858
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	63 326	104 679	114 116	181 528
PL	0,52	0,57	0,73	0,83

Vývoj ukazatelů běžné a pohotové likvidity vypovídají o meziročním zvýšení, ale i přesto jsou hodnoty nízké. To může znamenat, že by se společnost POEX Velké Meziříčí, mohla nacházet v platební neschopnosti při nedostatečném přístupu k cizím zdrojům (např. provozním úvěrům).

2.3.3 Ukazatele zadlužení

Tyto ukazatele vypovídají o struktuře zdrojů používaných k financování firmy, v jakém rozsahu firma používá k financování svých aktivit cizí zdroje.

Použití pouze vlastního kapitálu s sebou přináší snížení celkové výnosnosti vloženého kapitálu. Naopak financování výhradně z cizích zdrojů by bylo s nejvyšší pravděpodobností spojeno s obtížemi při jeho získávání. „Jedním ze základních problémů finančního řízení podniku je tedy vedle stanovení celkové výše potřebného kapitálu i volba správné skladby zdrojů financování jeho činnosti. Podstatou analýzy zadluženosti je hledání optimálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem – hovoříme o kapitálové struktuře.“⁹

Celková zadluženost (ukazatel věřitelského rizika)

- Udává, z kolika procent jsou celková aktiva financována cizím kapitálem. Obecně platí, že čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím je vyšší riziko věřitelů.

$$celk.zadluženost = \frac{CK}{A} \quad (2.9)$$

CK – cizí kapitál

A – celková aktiva

Tab. 2.17 – Výpočet celkové zadluženosti

	2003	2004	2005	2006
Cizí kapitál (v tis. Kč)	93 028	139 014	147 322	210 660
Aktiva (v tis. Kč)	135 446	183 139	193 354	274 009
Celková zadluženost (v %)	68,68%	75,91%	76,19%	76,88%

⁹ RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 120 s. ISBN 978-80-247-1386-1. 57 s.

Ve sledovaných letech docházelo ke zvyšování celkové zadluženosti společnosti POEX Velké Meziříčí, což je negativní. Doporučená hodnota je 50% a vypočtené výsledky tuto hodnotu výrazně převyšují.

Zadluženost vlastního kapitálu

- Tento ukazatel slouží jako doplňující ukazatel k celkové zadluženosti. Udává, jaký je poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Doporučená hodnota tohoto ukazatele by neměla být větší než 1.

$$zadluženostVK = \frac{CK}{VK} \quad (2.10)$$

Tab. 2.18 – Výpočet zadluženosti vlastního kapitálu

	2003	2004	2005	2006
Cizí kapitál (v tis. Kč)	93 028	139 014	147 322	210 660
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	42 259	43 846	45 605	62 245
Zadluženost VK	2,20	3,17	3,23	3,38

Výsledek výpočtu ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu ukazuje vysoký podíl cizího kapitálu oproti vlastnímu. Tento ukazatel v čase rostl a to není příznivé.

Úvěrová zadluženost

- Vyjadřuje poměr čerpaných úvěrů k vlastním zdrojům. Tento ukazatel sledují banky při žádostech o úvěr. Jestliže je hodnota ukazatele příliš vysoká, je předpoklad problému při získání nových úvěrů.

$$UZ = \frac{U}{VK} \quad (2.11)$$

UZ – úvěrová zadluženost

U – úvěry

Tab. 2.19 – Výpočet úvěrové zadluženosti

	2003	2004	2005	2006
Úvěry (v tis. Kč)	44 573	74 445	85 235	115 179
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	42 259	43 846	45 605	62 245
Úvěrová zadluženost	1,05	1,70	1,87	1,85

Negativním jevem je zvyšování úvěrové zadluženosti.

Úrokové krytí

- Tento ukazatel vypovídá o tom, do jaké míry jsou úroky kryty ziskem. Čím vyšší hodnoty tohoto ukazatele účetní jednotka dosahuje, tím je její finanční stabilita jistější. Pokles této hodnoty vždy znamená klesající výkonnost firmy. Hodnota kolem 1 informuje o blížící se krizi. Protože pokud je tento ukazatel roven jedné, pak je na zaplacení úroků spotřebován všechen zisk. Literatura uvádí jako doporučené hodnoty kolem čísla 6.

$$\text{úrokové krytí} = \frac{EBIT}{NÚ} \quad (2.12)$$

EBIT - zisk před úroky a zdaněním – provozní VH

NÚ – nákladové úrok

Tab. 2.20 – Výpočet úrokového krytí

	2003	2004	2005	2006
EBIT (v tis. Kč)	9 603	7 882	6 982	27 572
Nákladové úroky (v tis. Kč)	2 712	3 651	4 676	4 560
Úrokové krytí	3,54	2,16	1,49	6,05

Výsledky výpočtu úrokového krytí jsou velmi proměnlivé. V roce 2005 byla vypočtená hodnota blízko krizi, zatímco v roce 2006 dosáhl výsledek doporučených hodnot.

2.3.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity nám podávají informace, jak efektivně daná účetní jednotka hospodaří se svými aktivy. Lze je vyjádřit dvěma způsoby – jako ukazatele počtu obrátek nebo jako ukazatele doby obratu. Ukazatele počtu obrátek nám říkají, kolikrát se za stanovenou dobu obrátí určitý druh majetku. Ukazatele doby obratu pak sledují dobu, po kterou je majetek v určité formě vázán.

Obrat celkových aktiv

- Vyjadřuje počet obrátů za rok a posuzuje celkové využití majetku.

$$OCA = \frac{T}{A} \quad (2.13)$$

OCA – obrat celkových aktiv

Tab. 2.21 – Obrat celkových aktiv

	2003	2004	2005	2006
Tržby (v tis. Kč)	237 682	255 840	286 931	410 513
Aktiva (v tis. Kč)	135 446	183 139	193 354	274 009
Obrat celkových aktiv	1,75	1,39	1,48	1,50

Hodnota tohoto ukazatele by měla být co nejnižší. Trend růstu obratu celkových aktiv společnosti POEX Velké Meziříčí je pozitivní.

Doba obratu zásob

- Tento ukazatel nám udává, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Hodnoty tohoto ukazatele se ve většině podniků pohybují v rozmezí 50-100 dnů. Pod 50 dnů je stav velice příznivý a naopak nad 100 je nežádoucí.

$$DOZ = \frac{PZ}{\frac{tržby}{360}} \quad (2.14)$$

DOZ – doba obratu zásob

PZ – průměrné zásoby (představují průměrnou hodnotu celkových zásob daného roku a roku předcházejícího, je tedy nutné mít hodnoty za období 2002 – 2006)

Tab. 2.22 – Výpočet doby obratu zásob

	2003	2004	2005	2006
Průměrné zásoby (v tis. Kč)	23 221,50	48 874,50	46 679,50	46 019,50
Tržby (v tis. Kč)	237 682	255 840	286 931	410 513
Doba obratu zásob	35	69	59	40

Výsledky analýzy tohoto ukazatele jsou velmi proměnlivé. Od roku 2004 dochází ke snižování doby obratu zásob a to je příznivé.

Doba obratu závazků

- Udává dobu, která uplyne mezi nákupem zásob a platbou za tento nákup. Společnost se snaží, aby tato doba byla co nejdelší, protože může takto zadržované peněžní prostředky použít k jiným účelům. Hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat maximálně do 90 dnů.

$$DOZáv = \frac{PZáv}{\frac{tržby}{360}} \quad (2.15)$$

DOZáv- doba obratu závazků

PZáv – průměrné závazky (představují průměrnou hodnotu celkových krátkodobých závazků daného roku a roku předcházejícího, je tedy nutné mít hodnoty krátkodobých závazků z let 2002 – 2006)

Tab. 2.23 – Doba obratu závazků

	2003	2004	2005	2006
Průměrné závazky (v tis. Kč)	24 170,50	43 284,50	49 486,50	63 943,50
Tržby (v tis. Kč)	237 682	255 840	286 931	410 513
Doba obratu závazků	37	61	62	56

Doba obratu pohledávek

- Ukazatel doby obratu pohledávek vypovídá o tom, jak dlouho je majetek podniku vázán ve formě pohledávek, tedy za jak dlouho jsou pohledávky v průměru splaceny. Optimální hodnoty jsou do 30 dnů. Hodnoty tohoto ukazatele by neměly přesáhnout 90 dnů.

$$DOP = \frac{PP}{\frac{tržby}{360}} \quad (2.16)$$

DOP – doba obratu pohledávek

PP – průměrné pohledávky (představují průměrnou hodnotu celkových krátkodobých pohledávek daného roku a roku předchozího, i zde je potřeba znát údaje za roky 2002 – 2006)

Tab. 2.24 – Doba obratu pohledávek

	2003	2004	2005	2006
Průměrné pohledávky (v tis. Kč)	30 938	45 365	69 286	114 414
Tržby (v tis. Kč)	237 682	255 840	286 931	410 513
Doba obratu pohledávek	47	63	87	100

Obecně platí, že doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek, aby nebyla narušena finanční rovnováha v podniku. V případě společnosti toto pravidlo neplatí. Doba obratu pohledávek je delší než doba obratu závazků.

3 Zhodnocení finanční pozice podniku

Pro rozbor finanční situace společnosti POEX Velké Meziříčí jsem použila analýzu absolutních a analýzu poměrových ukazatelů. Vycházela jsem z údajů z rozvahy a výkazu zisku a ztráty za období 2003 – 2006, odkaz na dané výkazy viz přílohy č. 1 – 4.

3.1 Zhodnocení analýzy absolutních ukazatelů

Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýza rozvahy vypovídá o skutečnosti, že aktiva se v období 2003 – 2006 zvýšila téměř dvojnásobně. Výrazně se zvýšil podíl oběžných aktiv na bilanční sumě (z 57% na 74%), tohoto podílu bylo dosaženo významným nárůstem pohledávek, za sledované období byl jejich nárůst přes 30%. V důsledku nárůstu oběžných aktiv došlo k poklesu podílu stálých aktiv a to o 17%. V tomto případě, ale nejde o negativní jev, protože společnost POEX Velké Meziříčí je lépe a efektivněji využívá. Postupně dochází ke zvyšování směnnosti provozu, tj. z pouze jedné pracovní směny společnost přešla na dvou, popřípadě třisměnný provoz. Dále společnost také hodně investuje do stálých aktiv formou leasingu – toto se ovšem v rozvaze ve stálých aktivech neobjeví. Jak už bylo řečeno, výrazné zvýšení oběžných aktiv je způsobeno nárůstem pohledávek a jejich splatností. Řešením by např. mohlo být snížení doby splatnosti odběratelských faktur, projednání možnosti zálohových plateb s většími odběrateli, s menšími odběrateli projednat platby ihned po dodání zboží. S problematikou pohledávek souvisí také stav finančního majetku. Pohledávky mají vliv na stav volných finančních prostředků společnosti. Problém prodlužování splatnosti pohledávek z důvodu tlaku odběratelů lze řešit jejich prodejem faktoringovým společností, případně bankám, kdy tento postup nahradí jejich krytí krátkodobými úvěry a společnost může za takto prodané pohledávky obdržet finanční prostředky už do 3 pracovních dnů.

Vývoj pasiv (viz Tab. 2.3 na str. 15) vypovídá o nepříznivé situaci, ve které se POEX Velké Meziříčí nachází po celé sledované období. Vlastní kapitál se postupně pomalu zvyšuje, avšak i přesto jsou hodnoty cizího kapitálu stále vyšší než je žádoucí. Jedním z důvodů tohoto

stavu je, že společnost vznikla s velmi nízkým vlastním kapitálem. Velký rozvoj firmy je převážně financován z cizích zdrojů. Společnost POEX Velké Meziříčí k financování stálých aktiv využila také formu leasingu, čím se ale zvýšily náklady a následně společnost vykazovala nízký zisk a tím i nižší tvorbu vlastních zdrojů. Možným řešením této situace by bylo navýšení základního kapitálu společnosti, úpisem dalších akcií a zvýšení tvorby vlastních zdrojů zvýšením ziskovosti celé činnosti.

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Vývoj výsledku hospodaření před zdaněním (viz Tab. 2.4 na str. 16) ukazuje, jak prudce se měnila jeho výše ve srovnávaných letech. Výkyvy v hospodaření jsou jednoznačně dány konkurenčním bojem na trhu. V roce 2005 společnost POEX Velké Meziříčí začala velmi tvrdě atakovat konkurenci ve všech obchodních řetězcích, kam dodávala většinu produkce. Konkurenti postupovali obdobně. Společnosti POEX Velké Meziříčí se podařilo bez větších ekonomických a tržních problémů, ale za cenu velmi nízkého hospodářského výsledku za rok 2005, tento konkurenční boj zvládnout. Jeden z jejích konkurentů, společnost RH Natur s.r.o. tuto cenovou válku finančně nezvládl a ukončil svou ekonomickou činnost vstupem do likvidace a konkursu. V roce 2006 se společnosti POEX Velké Meziříčí podařilo získat převážnou část trhu po této společnosti, ostatní konkurence nebyla také v dobré pozici, cenový boj se uvolnil a tím vzrostly společnosti POEX Velké Meziříčí jak tržby, podíl na trhu, tak i zisk. Tento vývoj má také za následek výsledek hospodaření za rok 2006 ve výši 22 407 tis. Kč před zdaněním. Společnost se snaží získávat stále nové odběratele, ať už v tuzemsku nebo v zahraničí a tím zvyšovat své tržby, zisk a v neposlední řadě ještě více upevňovat své místo mezi konkurencí na trhu. Vyšší ziskovosti společnost může také dosáhnout zvýšením produktivity práce, ziskové marže u prodáváných výrobků, zrušením neefektivních činností – tedy výroby málo ziskových výrobků a inovací výrobků stávajících, s jejich umístěním na trhu za vyšší prodejní cenu.

Horizontální analýza rozvahy

Poskytuje informace o navýšení jednotlivých položek tohoto výkazu v průběhu dvou let. Horizontální analýza rozvahy (viz Tab. 2.5 na str. 18) ukazuje na změny aktiv a pasiv společnosti POEX ve vztahu na významně rostoucí výnosy. Vývoj aktiv je vázán na růst tržeb. Celkový růst aktiv činil 41,71 % s tím, že stálá aktiva byla v roce 2006 vzhledem k růstu výnosů efektivněji

využívána, růst stálých aktiv činil 2,27 %. Růst oběžných aktiv činil 63,87 %, z toho pohledávky ve výši 83,99 %. Vývoj pasiv společnosti ukazuje na zdroje financování růstu aktiv. Vlastní kapitál rostl o 36,49 %, cizí zdroje se zvýšily o 42,99 %. I přes pozitivní růst vlastního kapitálu je jeho podíl na celkových aktivech nízký (22,72 %).

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Tato analýza se převážně zaměřuje na jednotlivé druhy výsledku hospodaření (viz Příloha č.5). VH z provozní činnosti tvoří základ podnikatelské činnosti společnosti POEX Velké Meziříčí a jeho nárůst je pozitivní. Z největší části je to zapříčiněno výrazným zvýšením tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb. Záporná hodnota výsledku hospodaření z finanční činnosti je na základě struktury pasiv samozřejmostí a nemusí být vždy považována za negativum, pokud využívání cizích zdrojů vede k zvyšování zisku a obratu společnosti. Pokud by společnost POEX Velké Meziříčí dosáhla kladné hodnoty výsledku hospodaření z finančních činností, znamenalo by to, že má dostatečné množství prostředků vlastního kapitálu, které by mohla použít do investování a dalšího rozvoje společnosti. Záporná hodnota je důsledkem placených nákladových úroků a pojištění, jak majetku, tak pohledávek, především u rizikových odběratelů.

3.2 Zhodnocení analýzy poměrových ukazatelů

Tab. 3.1 – Přehled vypočtených poměrových ukazatelů

	2003	2004	2005	2006
Rentabilita celkového kapitálu - ROA	7,09%	4,43%	3,61%	10,06%
Rentabilita vlastního kapitálu - ROE	6,64%	6,66%	0,93%	26,73%
Rentabilita tržeb - ROS	1,18%	1,39%	0,15%	4,05%
Rentabilita nákladů - RN	0,9882	0,9861	0,9985	0,9595
Běžná likvidita - BL	1,22	1,08	1,09	1,12
Pohotovlá likvidita - PL	0,52	0,57	0,73	0,83
Celková zadluženost	68,68%	75,91%	76,19%	76,88%
Zadluženost vlastního kapitálu	2,2	3,17	3,23	3,38
Úvěrová zadluženost	1,05	1,7	1,87	1,85
Úrokové krytí	3,54	2,69	1,49	6,05
Obrat celkových aktiv	1,75	1,15	1,48	1,5
Doba obratu zásob	35	84	59	40
Doba obratu závazků	37	74	62	56
Doba obratu pohledávek	47	78	87	100

Rentabilita celkového kapitálu

Hodnoty ROA (viz Tab. 2.6 na str. 20) se v letech 2003 – 2005 snižovaly. V roce 2006 hodnoty vzrostly a pokud bude tento trend přetrvávat, je to pro společnost příznivé.

Návrh řešení - Pro zlepšení tohoto ukazatele je nutné, aby se společnost na jedné straně zabývala zrychlením obratu oběžných prostředků a to především dalším zkrácením doby obratu zásob a zkrácením doby splatnosti pohledávek, jejich splatnost dosahující 100 dnů v roce 2006 je nad hranicí únosnosti a na druhé straně zvýšením ukazatele EBIT, jehož hlavní složkou je zisk.

Rentabilita vlastního kapitálu

Hodnoty tohoto ukazatele (viz Tab. 2.9 na str. 21) jsou důležitými informacemi pro společníky, protože ti chtějí znát míru výnosnosti jejich kapitálu. Hodnota ukazatele udává výši zúročení jejich vkladů. Aby tyto vklady přinášely společníkům výnos, měly by být jejich hodnoty vyšší než např. úroky z peněz uložených na bankovních účtech nebo výnos z nákupu obligací. Výsledek hospodaření se v jednotlivých letech prudce měnil a tyto výkyvy měly dopad i na ukazatel ROE, např. v roce 2005 by se společníkům více vyplatilo, kdyby své peníze uložili do banky. Společníci budou mít do budoucna zájem na tom, aby byl zisk co nejvyšší.

Návrh řešení – společnost POEX Velké Meziříčí by se měla zaměřit na další růst tržeb především rozšířením exportu do více zahraničních zemí, zvýšit zisk pomocí inovace výrobního programu, dalším zvýšením efektivnosti využívání aktiv společnosti.

Rentabilita tržeb

Vypočtené hodnoty vypovídají o tom, jaký podíl z tržeb zaujímá zisk. Měly by mít pozvolnou růstovou tendenci. Vývoj rentability tržeb (viz Tab. 2.11 na str. 22) byl z větší části v jednotlivých letech nerovnoměrný. V roce 2005 měl hlavní, bohužel pro POEX Velké Meziříčí negativní, vliv konkurenční boj mezi firmami o udržení místa na trhu. Společnost své místo obhájila a získala výhodné postavení na trhu a to se odrazilo ve výsledku hospodaření za rok 2006.

Návrh řešení – ke zvýšení efektivnosti tohoto ukazatele lze použít stejná doporučení jako u rentability vlastního kapitálu - rozšíření exportu, inovace výrobků a výroby společnosti, zrušení málo ziskových výrobků.

Rentabilita nákladů

Pokud má tento ukazatel vysokou hodnotu (viz Tab. 2.12 na str. 22), snižuje to možnost zvýšení zisku.

Návrh řešení – jedním z řešení může být hledání cenově výhodnějšího dodavatele surovin a materiálu, provádět vývoj a výzkum nových výrobních technologií, které budou vést ke snižování materiální náročnosti. Dalším řešením mohou být úspory veškerých dalších nákladů ve výrobě či v administrativě.

Běžná likvidita

Nižší hodnoty běžné likvidity (viz Tab. 2.15 na str. 24) znamenají, že se společnost mohla nacházet v platební neschopnosti. Velký význam v tomto mají doby splatnosti uzavřené mezi společnostmi POEX Velké Meziříčí s odběrateli na straně příjmů peněžních prostředků a s dodavateli na straně výdajů peněžních prostředků. Ale především u dodavatelů surovin jsou jednotlivé dodávky řešeny kontrakty, což jsou smluvní ujednání o jednotlivých dodávkách. Ve smlouvách jsou splatnosti řešeny individuálně jak u dodavatelů, tak odběratelů. Ze strany vedení společnosti je maximální snaha na zkrácení splatnosti pohledávek (odběratelé) a prodloužení splatnosti závazků (dodavatelé). Bohužel ne vždy se tento záměr daří a naopak u odběratelů se prodloužení splatnosti používá jako konkurenční výhoda.

Hodnoty běžné likvidity se pohybují sice ve stabilní výši, ale jsou nižší než doporučené hodnoty. Z pohledu společnosti POEX Velké Meziříčí toto ovšem není problém, protože má zajištěné dostatečné cizí zdroje (provozní úvěry). Není to ale optimální řešení.

Návrh řešení – zvýšení podílu vlastního kapitálu v pasivech společnosti ze zisku, případně zvýšením vlastního kapitálu, zajištění pravidelné splácení pohledávek, zkrácení jejich

splatnosti, popřípadě zajištění přístupu k cizím zdrojům (provozním úvěrům) pro případné pokrytí.

Pohotová likvidita

Podle vypočtených hodnot (viz Tab. 2.16 na str. 24) vykazuje pohotová likvidita hodnoty na téměř stejné úrovni, ale nejsou v rozmezí doporučených hodnot 1 – 1,5. Rozdíl mezi běžnou a pohotovou se během sledovaného období snižuje a to znamená, že společnost snižuje vázanost peněžních prostředků v zásobách. Avšak i přesto není společnost schopna dostát svým závazkům.

Návrh řešení – řešení je stejné jako u běžné likvidity, další možností může být zálohový způsob plateb.

Celková zadluženost, zadluženost vlastního kapitálu

Ukazatel celkové zadluženosti znamená pro společnost POEX Velké Meziříčí, v jaké výši jeho činnosti financována cizími zdroji. Hodnoty tohoto ukazatele (viz Tab. 2.17 na str. 25) v jednotlivých letech rostou, což není pozitivní. Podíl cizího kapitálu je vyšší, než je žádoucí. Do budoucna by se měla podniknout taková opatření, aby zadluženost společnosti nebyla větší než 50%. Tento stav by se totiž mohl stát rizikovým. Doplnujícím ukazatelem je **zadluženost vlastního kapitálu** (viz Tab. 2.18 na str. 26) a ten potvrzuje velkém využívání cizích zdrojů.

Návrh řešení – doporučení ke snížení zadluženosti zasahují do obchodní politiky, struktury výroby, do problematiky zálohových plateb či do zkrácení doby splatnosti odběratelských faktur a v neposlední řadě výše vlastního kapitálu společnosti.

Úvěrová zadluženost

Hodnoty úvěrové zadluženosti využívají banky při rozhodování o poskytnutí úvěru firmám. Z Tab. 2.19 odkaz na str. 27 je patrné, že úvěry ve všech letech za sledované období jsou vyšší než stav vlastního kapitálu a jejich podíl se zvyšuje, což není příznivé.

Návrh řešení – ke snížení úvěrové zadluženosti se doporučuje použít stejná opatření jako u celkové zadluženosti – změna struktury výroby, zkrácení doby splatnosti odběratelských faktur nebo zálohové platby odběratelských faktur.

Úrokové krytí

Pomocí vypočtených hodnot tohoto ukazatele zjistíme (viz Tab. 2.20 na str. 27), jestli je společnost schopna splácet jak úroky z úvěru, tak samotný úvěr. Minimální hodnota by se měla pohybovat kolem 6. Podle zjištěných hodnot z hlediska úrokového krytí byla nejhorší situace v roce 2005, kdy byla hodnota 1,49. Příčinou byl nízký výsledek hospodaření kvůli konkurenčními boji, větší množství úvěrů a z toho plynoucí náklady. Většina zisku byla použita na zaplacení úroků. V dalším roce už bylo ovšem dosaženo doporučených hodnot - vypočtená hodnota byla 6,05. Společnosti POEX Velké Meziříčí se tedy nepříznivou situací povedlo zvrátit a je schopna bez větších potíží splácet úroky i úvěry.

Návrh řešení – doporučením pro společnost POEX Velké Meziříčí, aby udržela doporučenou hodnotu tohoto ukazatele, by mohlo být např. rozšíření odbytu výrobků, s tím související zvýšení tržeb a následné zvýšení zisku.

Obrat celkových aktiv

Zjištěné hodnoty obratu celkových aktiv (viz Tab. 2.21 na str. 28) ukazují, že se aktiva POEXu Velké Meziříčí v analyzovaném období obrátila přibližně jedenkrát, což je minimální hodnota pro obrat aktiv. Přestože ukazatel dosahuje minimální hodnoty, je pozitivní, že jeho hodnoty v čase rostou.

Návrh řešení – zkrátit dobu obratu zásob, zkrátit splatnost pohledávek.

Doba obratu zásob

Hodnoty tohoto ukazatele nám udávají, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Pozitivním jevem je, že se doba obratu zásob ve sledovaném období postupně snižuje (viz Tab. 2.22 na str. 29) a peněžních prostředky se dají jinak efektivněji využít.

Návrh řešení – hodnota ukazatele v roce 2006 je již na úrovni, které chce společnost dosahovat i v budoucnu. Dalším snížením tohoto ukazatele by mohlo být ohroženo plynulé zásobování výroby surovinami, materiálem a odběratelů hotovými výrobky.

Doba obratu závazků

Tento ukazatel charakterizuje dobu mezi datem zdanitelného plnění a platbou dodavatelům. Jelikož se v tomto ukazateli pracuje s průměrnými závazky, nemusí to ještě znamenat, že společnost POEX Velké Meziříčí splácí své závazky se zpožděním. Splatnost jejich závazků je mezi 30 až 60 dny.

Doba obratu pohledávek

Hodnoty tohoto ukazatele vypovídají o tom, jak dlouho je majetek společnosti POEX Velké Meziříčí vázán ve formě pohledávek, tedy za jak dlouho jsou v průměru pohledávky splaceny. Sleduje se také, zda je dodržována lhůta splatnosti pohledávek. Společnost POEX Velké Meziříčí má rozmezí splatnosti 50 – 110 dnů.

Obecně je možno říct, že doba obratu pohledávek by měla být kratší než doba obratu závazků. Peníze za odběratelské faktury by měly přicházet dříve než nastane doba splácet faktury dodavatelské. Toto je ovšem ideální stav a platí především u konečných prodejců na trhu (obchodní řetězce). Společnost POEX je ale výrobní společností v potravinářském průmyslu a tento stav je vzhledem k vyjednávacím pozicím u odběratelů těžko dosažitelný. Po celé sledované období byla společnost POEX Velké Meziříčí v takové situaci, že musela splácet své závazky, aniž by měla peněžní prostředky ze svých pohledávek.

Návrh řešení – prodlužování splatnosti závazků, zkracování splatnosti pohledávek.

Závěr

V rámci externí finanční analýzy společnosti POEX Velké Meziříčí byly vyhodnoceny výkazy účetní závěrky absolutních ukazatelů a poměrových ukazatelů.

Absolutní ukazatele

- vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty,
- horizontální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

Poměrové ukazatele

- ukazatele rentability,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele aktivity.

Vertikální a horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty poskytuje informace o položkách aktiv, pasiv, výsledků hospodaření společnosti POEX Velké Meziříčí, ve kterých by mohl nastat problém. Zhodnocení těchto ukazatelů vypovídá o tom, že společnosti ví, které oblasti nejsou na optimální úrovni a snaží se pro tyto situace najít vhodná řešení. Detailní rozbor jednotlivých ukazatelů viz kapitola 3. Zhodnocení finanční pozice podniku.

Obecně platí, že by hodnoty ukazatelů rentability měly mít v jednotlivých letech růstovou tendenci. POEX Velké Meziříčí toto pravidlo nenaplnuje, neboť v jednotlivých letech kolísají, v roce 2006 byl zaznamenán prudký nárůst hodnot ukazatelů oproti předešlým rokům ve sledovaném období. Důvodem tohoto růstu bylo upevnění postavení mezi konkurencí a rozšíření tržní působnosti firmy. Pro rentabilitu je podstatné, dosahovat co nejvyššího zisku.

Z pohledu likvidity může mít společnost POEX Velké Meziříčí problém dostat svým závazkům. Pro tento případ má společnost v současnosti zajištěný dostatek cizích zdrojů. Toto ovšem není optimální řešení a z pohledu budoucnosti je nutné tento zlepšit optimalizací aktiv a

zvyšování vlastního kapitálu. Jedná se především o rozšíření prodeje ziskově zajímavějších výrobků, zkrácením doby splatnosti odběratelských faktur, zrychlení obratu zásob.

Optimální zadluženost je na úrovni 50% a nižší. Toto kritérium společnost POEX Velké Meziříčí nesplňuje. Jedním z důvodů je růst provozních úvěrů na straně zdrojů majetku (pasiv) ke krytí rostoucích pohledávek z obchodního styku na straně majetku (oběžných aktiv). Tyto provozní úvěry lze splatit ze zisku a snížením aktiv, to znamená začít zkracovat dobu obratu oběžných aktiv (zásoby, pohledávky) a případně prodat nepotřebný majetek. S vyšším objemem krátkodobých úvěrů souvisí úrokové krytí. Hodnoty tohoto ukazatele jsou velmi proměnlivé, ale i přesto je firma schopna splácet úroky bez problémů.

Finanční analýza společnosti POEX Velké Meziříčí byla provedena na externí úrovni z veřejně dostupných výkazů a informací, např. z výročních zpráv nebo z webových stránek společnosti. Rozbor jednotlivých základních ukazatelů byl proveden tak, jak by si ho mohli provést obchodní partneři. Pro finanční analýzu byly vybrány ukazatele, které mohou nejlépe charakterizovat její ekonomický stav.

Přestože některé ukazatele nedosahují doporučených hodnot, je možno společnost POEX Velké Meziříčí, a.s. považovat za relativně stabilní, perspektivní a slibně se rozvíjející se podnik.

Seznam použité literatury

- BAŘINOVÁ, D., VOZŇÁKOVÁ, I. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 100 s. ISBN 80-247-1115-X.
- DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 1. vyd. Praha: EKOPRESS, 2006. 191.s. ISBN 80-86119-58-0.
- GRÜNWALD, R., HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 180 s. ISBN 80-245-0684-X.
- KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza: krok za krokem*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
- MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1558-9.
- RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 120 s. ISBN 978-80-247-1386-1.
- SEDLÁČEK, J. *Účetnictví pro manažery*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 228 s. ISBN 80-247-1195-8.
- VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1

Seznam zkratk

apod.	a podobně
BČ	běžná činnost
BL	běžná likvidita
CF	cash flow
CP	cenné papíry
DH	doporučená hodnota
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
MČ	mimořádná činnost
např.	například
PL	pohotová likvidita
POEX Velké Meziříčí	POEX Velké Meziříčí, a.s.
VH	výsledek hospodaření
VK	vlastní kapitál
ZC	zůstatková cena

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....